

David

Postava Davida je v Bibli jednou z nejznámějších postav a je často modelem vlády středověkých králů. V naší prezentaci bychom chtěly představit čtyři díla, která všechna vyobrazují postavu Davida, přesto však jiným způsobem a v jiné situaci.

Prvním dílem je Pařížský žaltář. Pařížský žaltář je byzantský iluminovaný rukopis, datovaný do druhé poloviny 10. stol. Obsahuje 449 listů a 14 celých stran miniatur. Osm stran rukopisu vypráví o životě krále Davida. Jelikož je král David považován za autora žalmů, tak je zde vyjeven v roli muzikanta a skladatele. Nejznámější miniatura je kompozice krále Davida, hrajícího na harfu po boku postavy ženy „Melodie“. Rozměr tohoto výjevu je 36 x 26 cm. Pařížský žaltář je momentálně uložen v Národní knihovně v Paříži.

Druhým dílem je Egbertův žaltář, který byl pojmenován podle arcibiskupa Egberta z Trevíru. Byl vyroben kolem roku 980 v klášteře Reichenau v jižním Německu. Jako hlavní tvůrce žaltáře se označuje mnich Ruoprecht. Jedná se o zlatem zdobený rukopis, obsahující 223 stránek z jemného pergamenu. Na nich se nacházejí žalmy a zpodobnění svatých. David je zde vyobrazen jako král sedící na trůně se zlatou korunou a harfou. Na červeném pozadí výjevu se nacházejí ptáci a slunce.

Třetím dílem je socha Davida od florentského sochaře Donatella. Jedná se o bronzovou sochu, odlitou ve 40. letech 15. století. Ve své době byla socha převratným dílem, jelikož se jednalo o první volně stojící akt od dob antiky. David je zde vyobrazen jako mladík bez zbroje, pouze v botách a klobouku. V jeho ruce se nachází meč a kámen. Pod nohou mu spočívá useknutá hlava Goliáše v helmici. Socha je vysoká 158 cm. Původně se pravděpodobně nacházela v Medičejském paláci ve Florencii. Dnes ji můžeme najít v muzeu Bargello ve Florencii.

Čtvrtým dílem je socha Davida od římského sochaře Berniniho. Jedná se o mramorovou sochu z let 1623-1624 pro kardinála Scipione Borghese. Socha je vysoká 170 cm a nachází se v Galerii Borghese. Jedná se o naprosto odlišné zobrazení Davida než od Donatella nebo Michelangela, protože je zde David zobrazen v dynamickém pohybu a ne stojící, jak tomu bylo dříve. Je vyobrazen jako mladý bojovník napřahující prak s kamenem, který se chystá mrštit po Goliášovi. Socha zachycuje silnou dramatickou viditelnou ve výrazu Davida.

Cílem naší prezentace je představit biblickou postavu Davida a poukázat na ikonografické i stylové rozdílnosti jejího zobrazování v průběhu staletí. Toto zobrazování bylo jistě ovlivněno jak prostředím, ve kterých díla vznikala, tak i soudobými událostmi. Díla proto nelze efektivně porovnávat mezi sebou, nýbrž se můžeme pokusit zasadit je do kontextu tvorby v místech a dobách jejich vzniku a dopátrat se, zda jsou tato zobrazování ojedinělá, či běžná.

Bibliografie

Pařížský žaltář:

KRAPP, George Philip, et al. *The Paris Psalter and the Meters of Boethius*. Columbia University Press, 1932.

BUCHTHAL, Hugo. *The miniatures of the Paris Psalter: a study in middle byzantine painting*. Warburg Institute, 1938.

COLGRAVE, Bertram, et al. *The Paris Psalter*. *Early English Manuscripts in Facsimile*, 1958, 8: 12-14

MAYS, James Luther. *The David of the Psalms. Interpretation*, 1986, 40.2: 143-155.

BUCHTHAL, Hugo. *The Miniatures of the Paris Psalter* (London, 1938). pl, 1974, 12: 40.

Egbertův žaltář:

Tom Devonshire Jones, Linda Murray, Peter Murray, *The Oxford Dictionary of Christian Art and Architecture*, 2013

Henry Mayr-Harting, *Ottonian Book Illumination*, 1991

Beckwith, John, *Early Medieval Art: Carolingian, Ottonian, Romanesque*, Thames & Hudson, 1964

internetové zdroje:

<http://www.librideipatriarchi.it/en/egberts-psalter-codex-gertrudianus/> (nalezeno 1.12.2016)

David od Donatella:

Rolf Toman (ed.), *Umění Italské renesance*, nakl. Slovart, 1996, s. 185 – 195

Joachim Poeschke, *Die Skulptur der Renaissance in Italien: Donatello und seine Zeit*, Hirmer, 1990, s. 40 -42, 111

Stanley Casson, *A Matter of Emphasis*, Greece & Rome, Vol. 2, No. 4, Cambridge University Press, 1932, s. 5 -20, <http://www.jstor.org/stable/641514>

Osvald Sirén, *The Importance of the Antique to Donatello*, *American Journal of Archaeology*, Vol. 18, No. 4, Archaeological Institute of America, 1914, s. 438-461

<http://www.jstor.org/stable/497287>

David od Berniniho:

MORMANDO, Franco., *Bernini: His life and his Rome*, 2011

WITTKOWER, Rudolf., *Bernini: The Sculptor of the Roman Baroque*, 1981

LAVIN, Irving., *Visible Spirit: The Art of Gianlorenzo Bernini*, Volume I, 2007

DICKERSON, Claude Douglas., Bernini: Sculpting in clay, Metropolitan Museum of art, 2012, pp. 21

GLEN L. Thomas., *Rethinking Bernini's "David": Attitude, moment and the location of Goliath*, RACAR: revue d'art canadienne / Canadian Art Review, 1996, č. 23, s. 84-92.